

17.11.2023

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

**GÜNLÜK BASIN
ÖZETLERİ**

**17 Kasım 2023
Cuma**

RESMÎ GAZETE'DE BUGÜN

17 Kasım 2023 Cuma

YASAMA BÖLÜMÜ

TBMM KARARI

1397 Türkiye Cumhuriyeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Arasında Stratejik Ortaklık ve Karşılıklı Yardım Anlaşması Hükümlerinden Kaynaklanan Taahhütlerimizi Yerine Getirmek, Ateşkesin Gözlenmesi, İhlallerin Önlenmesi, Bölgede Barış ve İstikrarın Sağlanması Amacıyla, Türkiye'nin Yüksek Menfaatlerini Etkili Şekilde Korumak ve Kollamak Üzere, Hudut, Şümül, Miktar ve Zamanı Cumhurbaşkanınca Takdir ve Tayin Olunacak Şekilde, Türk Silahlı Kuvvetlerinin Ortak Merkezin Görevlerinin İfası Yönünde Hareket Etmek Üzere Yabancı Ülkelere Gönderilmesi, Bu Kuvvetlerin Cumhurbaşkanının Belirleyeceği Esaslara Göre Kullanılması ile Risk ve Tehditlerin Giderilmesi İçin Her Türlü Tedbirin Alınması ve Bunlara İmkân Sağlayacak Düzenlemelerin Cumhurbaşkanı Tarafından Belirlenecek Esaslara Göre Yapılması İçin Anayasa'nın 92'nci Maddesi Uyarınca 17 Kasım 2020 Tarihli ve 1272 Sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Kararı ile Verilen ve Son Olarak 1 Kasım 2022 Tarihli ve 1348 Sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Kararı ile Uzatılan İznin Süresinin 17 Kasım 2023 Tarihinden İtibaren Bir Yıl Uzatılmasına Dair Karar

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

CUMHURBAŞKANI KARARI

— 2023-2024 Eğitim-Öğretim Yılında Yükseköğretim Kurumlarında Cari Hizmet Maliyetlerine Öğrenci Katkısı Olarak Alınacak Katkı Payları ve Öğrenim Ücretlerinin Tespitine Dair Kararda Değişiklik Yapılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 7788)

CUMHURBAŞKANLIĞINA VEKÂLET ETME İŞLEMİ

— Cumhurbaşkanlığına, Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet YILMAZ'ın Vekâlet Etmesine Dair Tezkere

YÖNETMELİKLER

— Sinema Sektörünün Desteklenmesi Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

— Özel Hastaneler Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

— Özel Sağlık Tesislerinin Denetimi Hakkında Yönetmelik

— Ankara Bilim Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

YARGI BÖLÜMÜ

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

— Anayasa Mahkemesinin 13/9/2023 Tarihli ve E: 2020/46, K: 2023/149 Sayılı Kararı

Hayvancılık, destek projeleriyle geliştirilecek

Tarım ve Orman Bakanlığı, destek projeleriyle ülkede büyükbaş ve küçükbaş hayvanda verimliliğin artırılmasına ve ihtiyaç duyulan ekipmanların karşılanmasına katkı sağlarken hayvancılığın daha da geliştirilmesi amacıyla birçok proje yürütülüyor.

Tarım ve Orman Bakanlığı, ülkede hayvancılığın geliştirilmesi amacıyla destek projelerine devam ediyor. Bakanlıktan alınan bilgiye göre, bu amaç doğrultusunda halı hazırda çok sayısı proje yürütülüyor.

Verilen bilgiye göre, 2016'da başlatılan Damızlık Düve Yetiştiriciliğinin Desteklenmesi Projesi ile damızlık düve yetiştiriciliği yapan büyükbaş hayvancılık işletmelerinin kurulması, ülkenin ihtiyaç duyduğu damızlık gebe düvelerin yurt içinden karşılanması, et ve süt üretiminde verimlilik ile kalitenin artırılmasını sağlayacak yatırımların desteklenmesi amaçlandı.

Bu kapsamda inşaat yatırımı, hayvan alımıyla makine alet ve ekipman alımı için yapılacak yatırımlara yüzde 50 hibe veriliyor. Uygulamaya konulan 26 projenin hibe talebi toplamı 46 milyon lira olarak hesaplandı. Damızlık alımı, ahır inşaatı ve makine ekipman için toplam 45 milyon lira hibe desteği ödendi.

Ayrıca 2022'de destek kapsamında düve merkezlerinden damızlık düve alan yetiştiricilere de yüzde 50 hibe desteği sağlandı.

Manda yetiştiriciliğine destek

Damızlık Manda Düvesi Yetiştiriciliğinin Desteklenmesi Projesi de 2017'de 7 ilde (Bitlis, Muş, Samsun, Tokat, Diyarbakır, Tekirdağ, Sakarya) uygulamaya konuldu. Proje kapsamında ahır yapımı ve damızlık manda düvesi alımına yüzde 50 hibe uygulanıyor. Projeye yaklaşık 4,2 milyon lira hibe ödemesi gerçekleştirildi. Geçen yıl manda merkezlerinden damızlık manda alan yetiştiricilere yüzde 50 hibe desteği verildi.

"Koç" gibi destek projesi

Damızlık Koç-Teke Yatırımlarının Desteklenmesi Projesi de 2017'de 6 ilde (Bingöl, Elazığ, Eskişehir, Konya, Manisa, Tokat) uygulanmaya başlandı. Söz konusu illerde damızlık ko-teke üretim merkezleri kuruldu. Kurulumu tamamlanan ve bu işletmelerden temin edilen ko-teke için bugüne kadar proje kapsamında 5 bin 908 baş ko, 118 baş teke olmak üzere toplam 6 bin 16 baş hayvan için yaklaşık 10 milyon lira hibe desteği sağlandı.

Ankara keçisi yetiştiriciliğine destek

Ankara Keçisi Yetiştiriciliğinin Geliştirilmesi Projesi de tiftik üretimi ve kalitesini artırmak amacıyla 2020'de devreye alındı. Proje çerçevesinde 2020-2022 yıllarında 359 tiftik keçisi yetiştiricisine 1243 baş damızlık teke dağıtıldı. 2020'de 35, 2021'de 44, 2022'de 57 elektrikli kırkım makinası alınarak yetiştiricilerin kullanımına sunuldu. Geçen yıl yetiştiricilere 245 baş damızlık teke, 136 seyyar kırkım makinası ile 9 seyyar ektoparaziter yıkama havuzu verildi.

Bakan Kacır: Togg, 2025'te Avrupa yollarında olacak

Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mehmet Fatih Kacır, Türkiye'nin yerli ve tamamen elektrikli otomobili Togg'un 2025 yılında Avrupa yollarında görüleceğini söyledi.

Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mehmet Fatih Kacır, Brüksel temasları kapsamında gazetecilerle bir araya gelerek açıklamalarda bulundu.

Ön siparişi verilen 20 bin Togg'un yıl sonuna kadar sahiplerine teslim edileceğini belirten Kacır, "2024 sonu itibarıyla Togg artık Avrupa Birliği'ne (AB) ihraç edilme noktasına gelmiş olacak ve 2025'te Avrupa yollarında her geçen gün artan sayıda Togg göreceğiz." dedi.

Bakan Kacır, Togg'un doğuştan akıllı ve elektrikli bir otomobil olarak tasarlandığını anımsatarak, "Aslında Togg başlı başına Türkiye'nin yeşil dönüşümünün ve karbon nötr vizyonunun en somut örneklerinden birisidir." diye konuştu.

"Türkiye'de elektrikli araçlar noktasında yeni yatırım haberleri gelecek"

Sanayi ve Teknoloji Bakanı Kacır, elektrikli araçlar konusunda çok sayıda uluslararası firma ile görüştiklerini kaydederek, Türkiye'de günden güne bu alanda yeni yatırım haberlerinin alınacağını anlattı.

Tesla ve başka şirketler ile de irtibatta olduklarını dile getiren Kacır, "Çinlilerin de çok ciddi bir ilgisi var. Türkiye'ye değer katacak her yatırımcıya kapımızı açtık. Yeter ki bir

17.11.2023

kazan kazan anlayışıyla hareket etsinler. İnaniyorum ki önümüzdeki dönemde yeni haberler duyacağız." değerlendirmesinde bulundu.

Toyota'nın şarj edilebilir hibrit üretiminde Avrupa'daki ilk adımını Türkiye'de attığını hatırlatan Kacır, "Geçtiğimiz haftalarda onun törenini gerçekleştirdik. Ford, elektrikli ticari araçlar üretmeye dönük yatırımı Yeniköy tesislerini tamamlamış oldu." şeklinde konuştu.

Kacır, söz konusu tesisin açılışını Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ile gerçekleştirdiklerini anımsatarak, "Tesisin kapasitesi 105 binden 400 binin üzerine çıktı. Çok muazzam bir yatırım oldu. Sadece Ford araçlar değil Volkswagen araçlar da orada üretilecek. Bütün bunlar Türkiye'nin yeşil dönüşümünün bir parçası." ifadelerini kullandı.

Ulaştırımda sadece kara araçlarında değil raylı sistemlerde de elektrifikasyonu hızlandırdıklarına işaret eden Kacır, "E5000 elektrikli lokomotifimiz bir başka kritik proje. Bütün bu projelerin önümüzdeki dönemde sayısı artacaktır." diye konuştu.

Net rezervler 25,45 milyar dolara yükseldi

Net uluslararası rezervler 707 milyon dolar artışla, 25 milyar 448 milyon dolara yükseldi.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB), brüt rezervleri 10 Kasım itibarıyla 700 milyon dolar, net rezervleri 707 milyon dolar artış gösterdi.

TCMB verilerine göre, bir önceki hafta 83 milyar 944 milyon dolar olan brüt döviz rezervleri, 84 milyar 644 milyon dolara yükseldi.

Altın rezervleri 44 milyar 476 milyondan 43 milyar 970 milyona gerilerken, toplam rezervler 128 milyar 420 milyondan 128 milyar 614 milyona geldi.

Bir önceki hafta 24 milyar 741 milyon dolar olan net uluslararası rezervler, söz konusu haftada 25 milyar 448 milyon dolara yükseldi.

KKM'de düşüş ivmesi hız kesmedi: Dolar cinsinden büyüklüğü 100 milyar doların altına indi

Kur Korumalı Mevduat'tan (KKM) TL mevduata geçiş hedefinin duyurulduğu 18 Ağustos'tan bu yana KKM hesaplarındaki düşüş ivmesi hız kesmeden sürüyor. 10 Kasım haftası itibarıyla KKM'nin toplam büyüklüğü 82,9 milyar TL azalarak 2,8 trilyon TL'ye düştü.

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) verilerine göre, kur korumalı mevduatların toplam büyüklüğü 10 Kasım haftası itibarıyla 82,9 milyar TL düşüşle 2,8 trilyon TL oldu. **Dolar cinsinden bakıldığında ise KKM büyüklüğü 100 milyar doların altına geriledi.**

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB), Eylül ayında KKM'nin yoğunlaştığı 6 aya kadar vadenin zorunlu olarak değişme oranı yüzde 15'ten yüzde 25'e yükseltilmiş, 1 yıl kadar vadeli ve 1 yıl ve daha uzun vadeli olanlar için karşılama oranları yüzde 5 olarak belirtilmişti.

Enflasyon düzeltmesinde vergi etkisi tartışılıyor

Genel çerçevesi itibariyle özkaynağı güçlü şirketleri olumlu, mali ve maddi duran varlıkları ile borçluluğu yüksek şirketleri ise olumsuz etkileyeceği öngörülen “enflasyon muhasebesi”, yeni bir erteleme kararı çıkmaması halinde 1 Ocak 2024’ten itibaren uygulamaya girecek.

HÜSEYİN GÖKÇE / ANKARA

Enflasyon muhasebesinin finans kuruluşları açısından vergi azaltıcı etkisi olacağı öngörülüyor. Ancak Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in ‘finans kesimini enflasyon muhasebesi dışında tutacağız’ açıklaması bankaları tedirgin etti. Yapılacak bir kanun değişikliği ile bankaların dışarda tutulması halinde, bankaların düzenlemeyi Anayasa Mahkemesi’ne taşıyabileceği kaydediliyor.

Kendi bilançosuna etkisini tam olarak ölçemediği için iş dünyasının önemli bir bölümünün heyecanla beklediği enflasyon muhasebesi, son dakika bir değişiklik olmazsa 20 yıl aradan sonra yeniden vergilendirme sistemindeki yerini alacak. Bankalar, enflasyon muhasebesi imkânından faydalandırılmama endişesi taşırken, iş dünyası da vergi matrahındaki olası artışa karşılık uygulamayı tedirginlikle bekliyor. Hazırlıkları sürdürülen torba kanun teklifinde enflasyon muhasebesiyle ilgili teknik düzenlemeler yanı sıra, finans kuruluşlarını kapsam dışında bırakacak hükümlerin de olması bekleniyor. Torba kanun ile ayrıca internet yoluyla elde edilen gelirlerin vergilendirilmesine yönelik kapsamın da genişletilmesi planlanıyor.

Erteleme için de uygulama için de kanun şart

Yeni bir erteleme olmazsa, mali tabloların uzun yıllar süren yüksek enflasyonun etkisinden arındırılması ve vergi üzerindeki enflasyon kaynaklı olumsuzlukların giderilmesini amaçlayan enflasyon düzeltmesi (enflasyon muhasebesi) 1 Ocak 2024'ten itibaren uygulanmaya başlayacak. Ancak vergi artışı veya azalışı etkisi işletme bazında değişkenlik gösterecek olan enflasyon muhasebesine taraflar farklı bakıyor.

Finans kuruluşları kapsam dışında kalır mı? Enflasyon muhasebesinin finans kuruluşları açısından vergi azaltıcı etkisi olacağı öngörülüyor. Ancak Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu görüşmelerinde, 'finans kesimini enflasyon muhasebesi dışında tutacağız' açıklaması yaptı.

Enflasyon muhasebesiyle ilgili kanuni düzenleme 2003 yılında çıkarılmış ve takip eden yıl için uygulanmıştı. Ardından "içinde bulunulan yıl yüzde 10 ve son üç yılın toplamı yüzde 100'ü aşan enflasyon" şartı geçen yıl oluşmuş ancak kamuoyundan gelen baskılar üzerine uygulama ertelenmişti. O kanun, herhangi bir kesimi dışarıda tutmadan bilançoların enflasyon düzeltmesine tabi tutulmasını öngörüyordu.

Yani bankaların kapsam dışında tutulması için bir kanun değişikliğine ihtiyaç var. EKONOMİ'nin edindiği bilgilere göre bankalar bu yönde bir değişiklik yapılması halinde, Anayasa Mahkemesi'ne başvuruda bulunacaklar. Burada da gerekçe olarak Anayasa'nın eşitlik ilkesini düzenleyen 10'uncu maddesi ile vergi adaletini düzenleyen 73'üncü maddeye aykırılığın öne sürüleceği belirtiliyor.

Her işletmenin durumu farklı, kulis çalışmaları başladı
Dış kaynak kullanımına göre her işletmeye farklı etki yaratacak olan (vergi artışı veya azalışı) enflasyon muhasebesine iş dünyası ise mesafeli yaklaşıyor. Özellikle vergi yükü artacak olan kesimlerin, ekonomi yönetimine bunun tekrar ertelenmesi yönünde baskı yapmaya başladıkları kaydediliyor. Uzmanlar, her bir işletmenin dış kaynak kullanımını, kullandığı kaynağın faiz oranı, stoklar, varlıkların niteliği gibi koşullara bağlı olarak enflasyon düzeltmesinin her bir işletme için ayrı ayrı ele alınması gerektiğini bildiriyor.

Enflasyon düzeltmesinin 2023 yılına yönelik vergi etkisi doğurmayacağı için işletmelerin buna itiraz etmediği ancak takip eden yıllarda vergi artışının işletmeleri rahatsız ettiği vurgulanıyor. Hatta bunun yeniden ertelenmesi için bazı kulis çalışmalarının da başladığı belirtiliyor.

Maliye'nin yetkilendirilmesi gerekiyor

Öte yandan enflasyon muhasebesi uygulamasının teknik olarak uygulanabilmesi için, Hazine ve Maliye Bakanlığı'na tebliğ çıkarma yetkisi veren yeni bir kanun değişikliğine ihtiyaç duyuluyor. Bu kanun değişikliğinin hazırlıkları sürdürülen torba kanun düzenlemesinde yer alması bekleniyor.

“Öz sermayesi zayıf işletmelerin yüzde 98’ine ilave vergi yükü geliyor”

Gazetemiz yazarlarından YMM Abdullah Tolu, erteleme veya iptal olmazsa 2024-2026 hesap döneminde yapılacak enflasyon düzeltmesiyle, öz sermayesi zayıf, finansmanı borçla karşılayan işletmelerin yüzde 98’ine ilave vergi yükü geleceğini söyledi. Mali tabloların uzun yıllardan bu yana gerçeği yansıtmadığının altını çizen Tolu, “Enflasyon düzeltmesi reel sektörü realize olmamış kazançlar üzerinden vergi ödemek zorunda bırakacak. Bankacılık ve finans sektörü reel sektöre göre daha şanslı. Bu yıllarda yapılacak enflasyon düzeltmesi reel sektörün aksine bankacılık ve finans sektörünün ödeyecekleri kurumlar vergisini azaltıyor” dedi. İş dünyasının, enflasyon düzeltmesinin olumsuz yönünün yeni yeni farkına varmaya başladığını ve bakış açısının değiştiğini dile getiren Tolu, “Son 4-5 yıl içinde getirilen yeniden değerlendirme düzenlemeleri ile oluşan değer artışlarından %2 vergi alınırken, enflasyon düzeltmesi nedeniyle oluşacak artı farklardan %25 kurumlar vergisi alınacak. Bu ciddi bir çelişki ve kimse bu kadar ilave vergi vermek istemiyor” diye konuştu. Abdullah Tolu, enflasyon düzeltmesinin Vergi Usul Kanunu’nun geçici 33’üncü maddesine göre yapılmasının pek mümkün görünmediğine değinerek, “Geçici 33’üncü maddede, 2023 düzeltmesinin nasıl ve hangi hükme istinaden yapılacağı konusunda bir açıklama bulunmadığı gibi, ana düzenleme olan mükerrer 298/A’ya yapılmış bir atıf da söz konusu değil. Bu boşluğun giderilebilmesi için, 2003 yılında çıkarılan geçici 25’inci madde ile aynı mahiyette yeni bir düzenlemeye ihtiyaç var” ifadelerini kullandı.

Fenomenlere vergi sürprizi

Torba teklifte son dönemlerde sıkça gündeme gelen internet fenomenlerine yönelik de vergi takiplerinin kapsamının genişletilmesini öngören hükümlerin yer alacağı ifade ediliyor. Başta ekonomik konular olmak üzere özel gruplar kurarak yorum yapanlar yanı sıra sosyal medyada abonelik yapan, ürün satışlarına aracılık eden ve bu faaliyetler için vergi mükellefiyeti oluşturmamış fenomenlerin de vergi vermesini sağlayacak bir düzenleme yapılacağı kaydediliyor. Bunların bir kısmı adına yatırılan paralar bankalar tarafından stoptaja tabi tutuluyor. Ayrıca, internet üzerinden ders verenler dahil bu tür hizmet verenlerin de yine kapsama dahil edileceği bildiriliyor. Tüm bu gruplar için belirli bir muafiyet sınırının üzerinde elde ettikleri gelirler vergiye tabi tutulacak. Öte yandan torba kanun teklifinde vergi kanunlarında yer alan ve süresi 31 Aralık 2023’te sona erecek bazı istisna ve indirimlere yönelik süre uzatımı hükümleri de yer alacak.

Türkiye'de hane halkının borcu arttı, şirketlerinki azaldı

Küresel borç seviyesi bu yılın üçüncü çeyreğinde 307,4 trilyon dolara ulaştı. Türkiye'de ise şirketlerin borcu azalırken, hane halkının borçluluk oranı arttı.

Uluslararası Finans Enstitüsü (IIF), Küresel Borç Monitörü raporunu yayımladı. Rapora göre, küresel borç tutarı bu yılın üçüncü çeyreğinde 307,4 trilyon dolar olarak hesaplandı.

Küresel borç tutarı, geçen yılın aynı döneminde 289 trilyon dolar olarak kaydedilmişti.

Hangi ülkeler etkili oldu?

Bu dönemde küresel borç tutarındaki artışta ABD, Japonya, Fransa ve İngiltere gibi gelişmiş ekonomilerle Çin, Hindistan, Brezilya ve Meksika gibi gelişmekte olan ülkelerin borcunda yaşanan büyük artış etkili oldu.

Sektör bazında bakıldığında, borç seviyelerindeki artışın kamu sektöründe daha belirgin hale geldiği görüldü. Birçok gelişmiş ve gelişmekte olan ekonomide mali bütçe açıkları salgın öncesi seviyelerin oldukça üzerinde kalmaya devam etti.

Küresel borcun yıl sonuna kadar 310 trilyon doları bulacağı tahmin edildi. Küresel borcun, ülkelerin toplam GSYH'sine oranı ise bu dönemde yatay seyrederek yüzde 333 oldu.

17.11.2023

Gelişmiş ekonomilerin toplam borcu 206 trilyon dolara çıkarken, gelişmekte olan ekonomilerin toplam borçları 101,3 trilyon dolara ulaştı. Toplam borcun GSYH'ye oranı gelişmekte olan ekonomilerde yüzde 255 olarak kaydedildi.

Türkiye'de hane halkı borcu arttı

Türkiye'de ise borçların GSYH'ye oranları dikkate alındığında, yılın üçüncü çeyreğinde geçen yılın aynı çeyreğine kıyasla hanehalkına ait borçlar yüzde 11,6'dan yüzde 12,3'e çıkarken, finansal olmayan şirketlere ait borçlar yüzde 60,1'den yüzde 53'e, kamuya ait borçlar yüzde 37,1'den yüzde 33,8'e ve bankalar gibi finansal şirketlere ait borçlar yüzde 22,1'den yüzde 17,8'e geriledi.

Erkan: Atılan adımlarla, piyasa mekanizmasının işlevselliği arttı

Atılan politika adımlarının etkilerini değerlendiren Merkez Bankası Başkanı Hafize Gaye Erkan, "Parasal sıkılaştırma ve makro ihtiyati çerçevede sadeleşme kapsamında attığımız adımların etkileri, piyasa mekanizmalarının işlevselliğinde artış ve varlık fiyatlarının sinyal niteliğinin güçlenmesi şeklinde gözlenmeye başladı" dedi.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) Başkanı Hafize Gaye Erkan, TCMB'nin Kasım 2023 dönemine ilişkin yayımladığı Finansal İstikrar Raporu kapsamında yaptığı açıklamada, TCMB olarak, birinci hedefleri ve varlık nedenleri olan fiyat istikrarını sağlamakla toplumsal refaha en büyük katkıyı sunacaklarının bilincinde olduğunu belirtti.

Enflasyonla kararlı mücadeleyi haziran ayında başlattıkları güçlü parasal sıkılaştırma ile sürdürdüklerini aktaran Erkan, bu süreci makro finansal istikrarı gözetken politika adımlarıyla desteklerken, finansal piyasalara ilişkin düzenleme çerçevesini sadeleştirdiklerini bildirdi.

"Enflasyon ile mücadele daha elzem hale geldi"

Fiyat istikrarının finansal istikrarın kalıcılığı için gerekli olduğunu vurgulayan Erkan, şu değerlendirmelerde bulundu: "Finansal istikrarın korunması ise fiyat istikrarının toplumsal faydaya en fazla katkı sağlayacak şekilde tesisi ve sürdürülebilir, kaliteli ve istikrarlı büyümenin gerçekleşmesi için önem arz etmektedir.

Küresel ve ulusal gelişmeler neticesinde, bu amaca erişmek için enflasyon ile mücadele her zamankinden daha elzem hale gelmiştir. Bu konuda tüm paydaşlarda aynı bilincin olması ve enflasyonla kararlılıkla mücadele edilmesi, toplumun tüm kesimlerinde ortak bir anlayışın ve beklentinin oluşmasına ciddi katkıda bulunmaktadır. TCMB'nin fiyat istikrarı ve finansal istikrar çabasındaki en önemli çıpanın söz konusu bu kamusal ve toplumsal mutabakat olduğunu gözlemliyoruz."

Erkan, parasal sıkılaştırma ve makro ihtiyati çerçevede sadeleşme kapsamında attıkları adımların etkilerinin, piyasa mekanizmalarının işlevselliğinde artış ve varlık fiyatlarının sinyal niteliğinin güçlenmesi şeklinde gözlenmeye başladığını belirterek, bu süreç içerisinde, finansal sistemde Türk lirası mevduatın payı artarken kur korumalı ve döviz cinsi mevduat payının gerilemesinin finansal istikrarın yanında parasal aktarımı da güçlendirdiğini aktardı.

Yeterli likidite tamponu var

Erkan şunları söyledi: "Finansal sistemin en önemli aracısı olan bankaların makro politika kararlarına doğru tepki ve uyum gösterebilmeleri ve olabilecek dışsal şoklara karşı düzgün risk yönetimi sayesinde fon akışının kesintiye uğramadan devam etmesini sağlamaları, finansal sistemin sağlığı açısından son derece önemlidir.

Para politikasının etkinliğini ve başarısını belirleyen bir diğer önemli çevresel şart olan reel sektörün finansal görünümüne bakıldığında, reel sektör firmalarının wlikt bilanço yapıları, yüksek karlılık ve azalan borçluluk oranları, finansman maliyetlerindeki artış kaynaklı riskleri yönetebilecek kapasitede olduğunu göstermektedir.

Raporda detaylı şekilde ele alındığı üzere, sağlam bilanço yapısına sahip olan bankacılık sektörü, parasal sıkılaştırma sürecinde faiz riskini başarıyla yönetmektedir." Hafize Gaye Erkan, sektörün aktif kalitesindeki güçlü görünümünü koruduğunu, pasif yönetimini de TCMB'nin dezenflasyon hedefiyle uyumlu olarak yaptığını vurgulayarak, sermaye yeterlilik oranlarının yasal sınırın üzerinde seyrettiğini ve bankaların yeterli düzeyin üzerinde likidite tamponu bulundurduğunu belirtti.

Bankalar, kur ve faiz riskini yönetebilecek güce sahip

TCMB'nin Kasım 2023 dönemine ilişkin Finansal İstikrar Raporu, bankanın internet sitesinde yayımlandı. Türkiye'nin hane halkı borçluluğunun emsal ülkelere göre oldukça düşük seviyede olduğu belirtilen raporda, kişi başı hane halkı borcunun ve gelire oranla borçluluk göstergelerinin gerilemeye devam ettiğinin altı çizildi.

Raporda yükselen faiz oranları ve makro ihtiyati politikadaki sıkılaşma sonucu yavaşlayan bireysel kredi büyümelerinin hane halkı borçluluğunun düşük kalmasında

17.11.2023

etkili olduğu vurgulanarak, "Bankacılık sektörünün aktif kalitesindeki güçlü görünüm korunmuştur" bilgisi paylaşıldı.

Kar performansı üzerinde aktif kalitesi kaynaklı risklerin sınırlı kalmaya devam ettiği vurgulanan raporda, şunlar kaydedildi: "Sermaye oranları, yasal sınırların üzerindeki seyrini korumaktadır. Bankacılık sektörünün güçlü sermaye pozisyonu, beklenmeyen kayıpları karşılayabilecek kapasitededir. Sermaye tamponlarının yanı sıra bankaların ayırdığı serbest karşılıklar, gerçekleşebilecek risklere karşı bankaların daha hazırlıklı olmalarını sağlamaktadır."

AB'de en az 10 ülke resesyona giriyor: Almanya da listede

Avrupa Komisyonu, 2023 ve 2024 büyüme tahminlerini bir kez daha aşağı yönlü revize etti. Komisyonun son tahminlerine göre, üçüncü çeyrekte Euro Bölgesi'nde GSYİH'da yüzde 0,1'lik bir düşüşün ardından, Euro bölgesinin dördüncü çeyrekte yüzde 0,2'lik hafif bir toparlanma ile "kurtarılması" öngörülüyor. Ayrıca, Almanya ile birlikte en az 10 AB ülkesinin de 2023 sonunda resesyona girmesi öngörülüyor.

AB Komisyonu, büyüme beklentilerini hem bu yıl hem de 2024 yılı için yeniden aşağı yönlü revize etti. Komisyon, Euro Bölgesi ve Avrupa Birliği için sonbaharda açıkladığı tahminlerini yüzde 0,2 aşağı çekerek, Euro Bölgesi'nin yüzde 0,6 oranında büyümesini beklediklerini açıkladı. Komisyon, mayıs ayında, bu rakamı neredeyse iki katına yakın tahmin etmişti.

AB Komisyonu'nun AB ülkeleri için gelecek yıl büyüme tahmini ise yüzde 1,3, Euro Bölgesi için de yüzde 1,2 olarak, 2025 büyüme tahminini ise yeniden yüzde 1,6'ya yükseltti.

"AB ekonomisi dinamizmini kaybetti"

AB Komisyonu'nun ekonomiden sorumlu Komiseri Paolo Gentiloni, rakamları değerlendirirken, "AB ekonomisi açısından zorlu bir yılın sonuna yaklaşıyoruz. Zor bir yılın ardından ekonomimiz dinamizmini kaybetti. GSYİH yılın ilk üç çeyreğinde zar zor büyüdü ve önümüzdeki çeyreklerde hafifçe toparlanması bekleniyor. Fiyatlar üzerindeki güçlü baskılar ve bunları kontrol altına almak için gereken parasal

sıkılaştırmanın yanı sıra küresel talepteki zayıflık da, hane halkları ve işletmeler üzerinde baskı yarattı" dedi.

AB ekonomisinin bu "ortalama performansı" birlik içindeki ekonomilerin yaşadığı büyük farklılıkları maskeliyor. Gentiloni, enflasyonun satın alma gücü üzerindeki baskısı ve artan faiz oranlarının etkisinin tüm Avrupa ülkelerinde görüldüğünü belirterek, "Tüm Avrupa ekonomisini etkileyen koşullar Almanya'yı derinden etkiledi" diyor.

Avrupa'nın en büyük ekonomisinde yaşanan zorluklar, diğer ortakların ekonomisi üzerindeki baskıları da artırıyor. Almanya'nın 2023'te yüzde 0,3 oranında resesyona girmesi, gelecek yıl yüzde 0,8 gibi küçük bir oranla büyümeye dönmesi bekleniyor. Avrupa önde gelen ekonomisindeki çöküşün ağırlığı altında. Almanya ekonomisi bu yılın üçüncü çeyreğinde, zayıf tüketim ve yüzde 2,1 oranında düşen sanayi üretimi nedeniyle resesyona girdi.

AB'nin 10 ülkesinde bu yıl resesyon beklentisi

Komisyon'a göre, Almanya ile birlikte en az 10 AB ülkesinin de 2023 yılı sonunda resesyona girmesi bekleniyor. Bu yıl İsveç, Avusturya, İrlanda, Lüksemburg, Çek Cumhuriyeti, Macaristan ve üç Baltık ülkesi için resesyon bekleniyor.

Hırvatistan, Yunanistan, İspanya ve Portekiz gibi hizmet odaklı ekonomiler, güçlü talepten yararlandı ve bu yıl yüzde 2'nin üzerinde büyümeleri beklenirken; gelecek yılki büyümelerinin de, sanayiye daha odaklı ülkelere daha yüksek kalması bekleniyor. Enerji yoğun endüstriyel ekonomilerin ise toparlanması daha uzun sürecek.

Bu çerçevede, bu yıl İrlanda yüzde 6,4, Lüksemburg ve Estonya yüzde 2,2, İsveç yüzde 1,3, Macaristan yüzde 1,2, Litvanya ve Avusturya yüzde 0,9, Letonya yüzde 1,6, Çek Cumhuriyeti yüzde 0,6, Almanya yüzde 0,5 oranında küçülecek.

Öte yandan, hizmet ve turizm odaklı ülkelere İspanya bu yıl yüzde 2,4, 2024'te de yüzde 1,7 ve 2025'te tekrar yüzde 2'ye ulaşması bekleniyor. Yunanistan'da büyümenin; bu yıl yüzde 2,4, seneye yüzde 2,3, ardından yüzde 2,2'ye çıkacağı öngörülüyor. Öte yandan İtalya'da anemik bir aktivite yaşanıyor.

Le Figaro'ya Komisyonun rakamlarını değerlendiren Oxford Economics'ten Daniel Kral, "Almanya ekonomisinin önündeki ana engellerden biri olan endüstriyel yavaşlamanın sonunu göremiyoruz. Global Sovereign Advisory firması tarafından bir çalışma yapıldı. Bu bağlamda, Alman yetkililerin sektöre şimdiye kadar yaptığı büyük miktardaki bütçe desteği, rekabet gücünün korunmasında önemli bir faktör olmaya devam ediyor" dedi.

Uzmanlar, Çarşamba günü, Alman Anayasa Mahkemesi'nin, koalisyon hükümetinin Covid 19 salgınından kalan 60 milyar Euro'luk kullanılmamış krediyi iklim fonuna

aktarma kararını iptal etmesinin Berlin'in ekonomi politikalarındaki denge denklemini daha da karışık hale getirme riski taşıdığını dile getiriyor.

Bütçe açıklarında gerileme beklentisi var

VOA Türkçe'nin derlediği habere göre, Avrupa ekonomilerindeki yavaşlama şu ana kadar hükümetlerin bütçe destekleriyle kısmen dengelendi. Bu desteğin kademeli olarak geri çekilmesi nedeniyle, ekonomik faaliyetlerin yavaşlamasına katkıda bulunacağı belirtiliyor.

Euro bölgesindeki ortalama bütçe açığının bu yıl yüzde 3,2 artması, seneye de bu artışın yüzde 2,8 oranında gerçekleşmesi bekleniyor. AB'nin "bir ülkenin bütçe açığının toplam bütçesinin yüzde 3'ünü geçemeyeceği" şeklindeki istikrar paktı kriterleri, Covid-19 ve savaşlar nedeniyle 3 yıl askıya alınmıştı. Ancak bu kriterlerin 1 Ocak'ta yeniden uygulanması gerekiyor.

Yunanistan, Portekiz, İrlanda ve İspanya'nın, GSYH'ye oran olarak borçlarının 2023 ile 2025 arasında azalacağı öngörülüyor. Bütçe disiplinine karşı çıkararak borçlanmaya devam eden, Avrupa'nın "kötü öğrencileri" Fransa, İtalya ve Belçika'da ise bütçe açıkları artacak.

Enflasyondan iyi haber

Avrupa Komisyonu'nun tahminlerine göre, ekonomiye dair iyi haber enflasyon rakamlarından geliyor. Avrupa Merkez Bankası'nın enflasyonu düşürmek için uyguladığı faiz politikası sayesinde, bu yıl Euro Bölgesi enflasyon ortalamasının 5,6'dan 3,2'ye gerilemesi bekleniyor. Önümüzdeki yıl ise yüzde 2,2 oranında gerçekleşeceği tahmin ediliyor.

Ancak bu rakamlar, son iki yılın en düşük seviyesinde olmasına rağmen tüketici fiyatlarındaki artış, sorunlu olmaya devam ediyor.

Komisyonca göre, Euro bölgesindeki işsizlik oranı 2023'te yüzde 6,6 oranında gerçekleşecek, önümüzdeki yıl bu rakam değişmeyecek.

Jeopolitik gerilimlerin yarattığı baskı

Ancak enflasyondaki yükselişi kesen ilaç olan faiz artırımının kötü sonuçları da kendisini göstermeye başladı. Faiz artırımının kilit sektörlerde "talebi baskıladığını" dile getiren uzmanlar, "tüketimin büyük ölçüde yüksek enflasyon ve son on iki aydaki reel gelirlerdeki düşüş nedeniyle azaldığını, ancak sıkı para politikasının, hane halkı harcamaları üzerindeki ana fren olarak devreye girdiğine" inanıyor.

Ancak IMF merkez bankalarına, enflasyondaki toparlanma riskinden kaçınmak için parasal sıkılaştırmanın olumsuz etkilerine yönelik artan eleştiriler karşısında sağlam durmaları çağırısı yapıyor. Dolayısıyla hükümetler, büyümedeki düşüşe tepki verebilmek için faiz oranlarının düşürülmesi konusunda hızlı davranmayı planlamıyor.

17.11.2023

Avrupa Merkez Bankası'nın (ECB) öncülüğünde kredi koşullarında benzeri görülmemiş bir sıkılaştırma ve ana faiz oranının tarihi yüksek seviye olan yüzde 4'e yükseltilmesi nedeniyle büyüme rakamları Euro bölgesinde geriledi. Ancak ECB, en ufak bir düşüş öngörmek için, enflasyon risklerinin hala çok yüksek olduğu konusunda uyardı.

Avrupa Komisyonu, Rusya-Ukrayna krizinin ardından, Ortadoğu'da artan jeopolitik gerilimlerin tetikleyebileceği enerji fiyatlarında yeni bir artış olabileceğine de dikkat çekiyor. AB Komiseri Gentiloni, "Ortadoğu'da devam eden çatışmanın şu ana kadar, bölge dışında sınırlı bir ekonomik etkisi oldu, ancak artan jeopolitik gerilimler, görünümün daha da kararması riskini arttırdı" dedi.

Dünya borçlanmaya devam ediyor: 307 trilyon doları aştı

Küresel borç seviyesi, bu yılın üçüncü çeyreğinde 307,4 trilyon dolara ulaştı. Toplam borcun, ülkelerin toplam GSYH'sine oranı yüzde 333 seviyesinde. Önümüzdeki yıl seçimler borcun katlanmasına neden olabilir.

Uluslararası Finans Enstitüsü (IIF), "Küresel Borç Monitörü" raporunu yayımladı.

Rapora göre, küresel borç tutarı bu yılın üçüncü çeyreğinde 307,4 trilyon dolar olarak hesaplandı.

Küresel borç tutarı, geçen yılın aynı döneminde 289 trilyon dolar olarak kaydedilmişti.

Yıl sonuna kadar 310 trilyon dolara ulaşması bekleniyor

Bu dönemde küresel borç tutarındaki artışta ABD, Japonya, Fransa ve İngiltere gibi gelişmiş ekonomilerle Çin, Hindistan, Brezilya ve Meksika gibi gelişmekte olan ülkelerin borcunda yaşanan büyük artış etkili oldu.

Sektör bazında bakıldığında, borç seviyelerindeki artışın kamu sektöründe daha belirgin hale geldiği görüldü. Birçok gelişmiş ve gelişmekte olan ekonomide mali bütçe açıkları salgın öncesi seviyelerin oldukça üzerinde kalmaya devam etti.

Küresel borcun yıl sonuna kadar 310 trilyon doları bulacağı tahmin edildi.

Küresel borç oranının yükseliş eğilimini sürdüreceği öngörülüyor

Küresel borcun, ülkelerin toplam GSYH'sine oranı ise bu dönemde yatay seyrederek yüzde 333 oldu.

Küresel büyüme ivmesinin zayıf kalması ve enflasyonist baskıların azalmaya devam etmesi nedeniyle küresel borç oranının yükseliş eğilimini sürdüreceği öngörüldü.

Sektörler bazında incelendiğinde, hanehalkına ait borçlar yılın üçüncü çeyreğinde 57,9 trilyon dolar, finansal olmayan şirketlere ait borçlar 91,1 trilyon dolar, kamuya ait borçlar 88,1 trilyon dolar ve finansal şirketlere ait borçlar 70,3 trilyon dolar olarak hesaplandı.

Gelecek yılki seçimler ve devam eden jeopolitik gerilimler endişeleri artırıyor

Gelişmiş ekonomilerin toplam borcu 206 trilyon dolara çıkarken, gelişmekte olan ekonomilerin toplam borçları 101,3 trilyon dolara ulaştı.

Toplam borcun GSYH'ye oranı gelişmekte olan ekonomilerde yüzde 255 olarak kaydedildi.

Türkiye'de ise borçların GSYH'ye oranları dikkate alındığında, yılın üçüncü çeyreğinde geçen yılın aynı çeyreğine kıyasla hanehalkına ait borçlar yüzde 11,6'dan yüzde 12,3'e çıkarken, finansal olmayan şirketlere ait borçlar yüzde 60,1'den yüzde 53'e, kamuya ait borçlar yüzde 37,1'den yüzde 33,8'e ve bankalar gibi finansal şirketlere ait borçlar yüzde 22,1'den yüzde 17,8'e geriledi.

Ayrıca raporda, siyasi açıdan "popülizme doğru" bir kaymanın daha yüksek borç seviyelerini tetikleyebileceği uyarısında bulunuldu.

Gelecek yıl 50'den fazla ülke ve bölgede yaklaşan seçimler, ABD-Çin stratejik rekabeti ve Gazze'deki "trajik savaş" nedeniyle jeopolitik gerilimlerin artmasıyla birlikte, Hindistan, Güney Afrika, Pakistan ve ABD'de dahil olmak üzere artan hükümet borçlanması ve mali disipline ilişkin endişeleri artırdığı kaydedildi.

Bakan Güler: 40 tane Eurofighter uçağı almayı planlıyoruz

Milli Savunma Bakanı Yaşar Güler, "Eurofighter Typhoon" tedariki için çalışmalarının olduğunu belirterek, "Bu uçaklar İngiltere, Almanya ve İspanya ile ilgili. Hem İngiltere hem İspanya 'evet' diyor, şimdi Almanya'yı razı etmek için onlar çalışıyorlar. O sorunu İngiltere ve İspanya 'Biz çözeceğiz' diyorlar. Olursa 40 tane Eurofighter uçağı almayı planlıyoruz." dedi.

Güler, Bakanlığının TBMM Plan ve Bütçe Komisyonundaki 2024 yılı bütçesinin görüşmelerinde milletvekillerinin sorularını yanıtladı.

Bir milletvekilinin "Eurofighter Typhoon" savaş uçağının alınıp alınmayacağına yönelik sorusu üzerine Güler, "Eurofighter ile ilgili çalışmamız var. Eurofighter'ı almak istiyoruz. Çok etkili bir uçak. Bu uçaklar İngiltere, Almanya ve İspanya ile ilgili. Hem İngiltere hem İspanya 'evet' diyor, şimdi Almanya'yı razı etmek için onlar çalışıyorlar. O sorunu İngiltere ve İspanya 'Biz çözeceğiz' diyorlar. Olursa 40 tane Eurofighter uçağı almayı planlıyoruz." diye konuştu.

Türk Silahlı Kuvvetlerinin elindeki muharip uçakların, görevlerini karşılayıp karşılamayacağına yönelik soruya Güler, "F-16'larımız, F-4'lerimiz bizim yapacağımız görevler için yeterli. Ancak biz tabii ki ileri bakıyoruz. İleri için de başlangıçta F-35'e müracaat etmiştik fakat F-35'te birtakım problemler çıktı. Onun da alternatiflerini çalışıyoruz. F-16'larımızı modernize etmek için F-16 Blok 70 Viper'den 40 tane hazır

17.11.2023

alacak, 79 tanesinin modernizasyonunu TUSAŞ'ta kendimiz yapacağız." yanıtını verdi.

"Bizim için asıl olan iki uçağımız var." diyen Güler, "Bunlardan biri Hürjet. Bu aynı zamanda bizim eğitim uçağımız olacak. Aynı zamanda da muharip uçak. Asıl hedefimiz 5'inci nesil milli muharip uçağımız Kaan. Bu yılın sonunda inşallah ilk uçuşunu yapacak. 5'inci nesil bir uçak. Kendi motorumuz için çalışıyoruz. 2028'de yerli motoru vereceğiz, en geç 2032'de de kendi motorumuzla uçuyor olacak." dedi.

Artık krediyle konut almak hayal ve işte resmi göstergesi...

Alaattin AKTAŞ

17 Kasım 2023 Cuma

Türkiye’de bir veri ne yazık ki ancak 2013 yılından bu yana var. Konut alış-satışıyla ilgili veriler tüm Türkiye’yi kapsayacak şekilde 2013’ten bu yana tutulduğu için daha önceki dönemlerle ilgili olarak sınırlı bir veri setine sahibiz. Dolayısıyla bugünün verilerinde geçmiş ancak 2013’e kadar uzanıyor.

Bu ayrıntıyı şu nedenle veriyorum. TÜİK tarafından Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü kaynaklı olarak dün açıklanan ekim ayı konut alım-satım istatistiklerinde çok dikkat çeken bir detay var. Bu detayla ilgili olarak tarihsel seriye baktığımızda son on bir yılın en kötü ikinci aylık gerçekleşmesinin geçen ay yaşandığını görüyoruz.

O detay, ipotekli konut alımı... Geçen ay ipotek tesisi yoluyla alınabilen konut sayısı yalnızca ama yalnızca 5 bin 577 olmuş.

Ekimde toplam 93 bin 761 bin konut el değiştirmiş ve ipotekli olanların payı yüzde 5.9’da kalmış.

En düşük ikinci ay

İpotek tesisi yoluyla el değiştiren konut sayısının en düşük gerçekleştiği ay 5 bin 324 ile 2018’in kasımı. Bu sayı da toplamda yüzde 5.9’luk bir paya sahipti.

2018’in son üç ayıyla 2019’un ilk iki ayında ipotek tesisi yoluyla alınan konut sayısı 10 bin sınırının altında kalmıştı.

O dönem neler yaşandığını henüz unutmadık. Rahip krizi, uzunca bir süre artırılmayan ve sonrasında mecbur kalınıp birden yükseltelen faiz, tırmanan kredi faizleri ve sonuçta böyle bir tablo ortaya çıkmıştı. Konut kredisine yaklaşılmaz olmuş ve ipotek tesisiyle alınabilen konut sayısı da beş ay boyunca çok düşük seyretmişti.

Şimdi de benzeri oluyor işte...

17.11.2023

Eylülde uzun yıllar sonra 10 bin sınırının altına inerek 8 bin 446'da kalan ipotekli konut alımı, ekimde daha düşerek 5 bin 577 oldu.

Bu koşullarda bu kadar!

Merkez Bankası verilerine göre, tüm bankalar ortalamasında konut kredisi faizi mayıs ayında yüzde 17-19 bandında dalgalanıyordu; aradan yalnızca beş ay geçti ve faiz ekim ayında yüzde 41.5 dolayına çıktı.

Değişen yalnızca faiz oranı da değildi ki...

Bu orandan kredi kullanmak istesenz bile artık konut bedelinin çok az bir kısmı için kredi alabiliyorsunuz. Yani örtülü biçimde söylenen şu:

“Konut kredisi elbette verimiz vermeye de, konutun çok az bir kısmını karşılayacak şekilde verimiz, hem faizi de çok yüksek tutarız; siz bilirsiniz, en iyisi siz krediyi unutun ve başınızın çaresine bakın, paranız varsa gidin peşin alın!”

Bire bir söylenen bu değil tabii ki ama sonuçta ifade edilen buraya varıyor.

Sonuç da ortada... Ekim ayında konut kredisi kullanılarak ya da resmi ifadeyle ipotek tesisi yoluyla alınabilen konut sayısı 5 bin 577'de kaldı.

Geçen yılın ekimindeki sayıya göre yüzde 58 azalma var.

100 binlerden buraya...

Bir zamanlar kredi öylesine ucuz ve boldu ki krediyle konut alımı rekor düzeylere çıkmıştı.

Özellikle 2020'nin haziran ve temmuz aylarında... Bu aylarda sırasıyla 101 bin 504 ve 130 bin 721 konut kredi kullanılarak alınmıştı.

Bu yılın ilk on ayının toplamındaki kredili konut alımınının 166 bin olduğunu göz önünde bulundurursak 2020'nin haziran ve temmuzundaki sayıların ne kadar büyük olduğu daha iyi anlaşılır.

Bu arada ekim ayındaki konut alımı yalnızca ipoteklilerde çok düşük değil ki... Ekim ayında yaklaşık olarak toplam 94 bin konut el değiştirdi. Bunların 29 bini ilk el konut, 65 bini ikinci el konut.

Ekim ayındaki 94 binlik sayı, 2013'ten bu yana kaydedilen en düşük ekim ayı gerçekleşmesi. 2013'ün ekim ayında el değiştiren konut sayısı 76 bin olmuştu. Diğer yılların ekim aylarındaki sayı hep 94 binin üstünde gerçekleşmişti.

17.11.2023

Yön ister istemez aŖađı

Konut satmak isteyen çok, almak isteyen ise az... Bu eğilim giderek belirginleŖecek.

Hele hele konut kredisinin çok pahalı hale gelmesi ve konutun çok az bir kısmı için kredi kullanılması talebi iyice aŖađı çekecek.

Kaldı ki konut fiyatlarındaki artıŖ her ne kadar son dönemde o eski ivmesini kaybetmiŖ, hatta yer yer gerilemeler grlmüŖse de, fiyatlar öylesine yüksek ve konut almak isteyen geniŖ kitlelerin gelir düzeyi öylesine dŖk ki, talepte bir canlanma görülmesi pek de mümkün değil.

Bu yüzden konut piyasasındaki daralmanın devam edeceğini söylemek yanlıŖ olmaz.

Her 4 TL'lik verginin 3 TL'si tüketimden

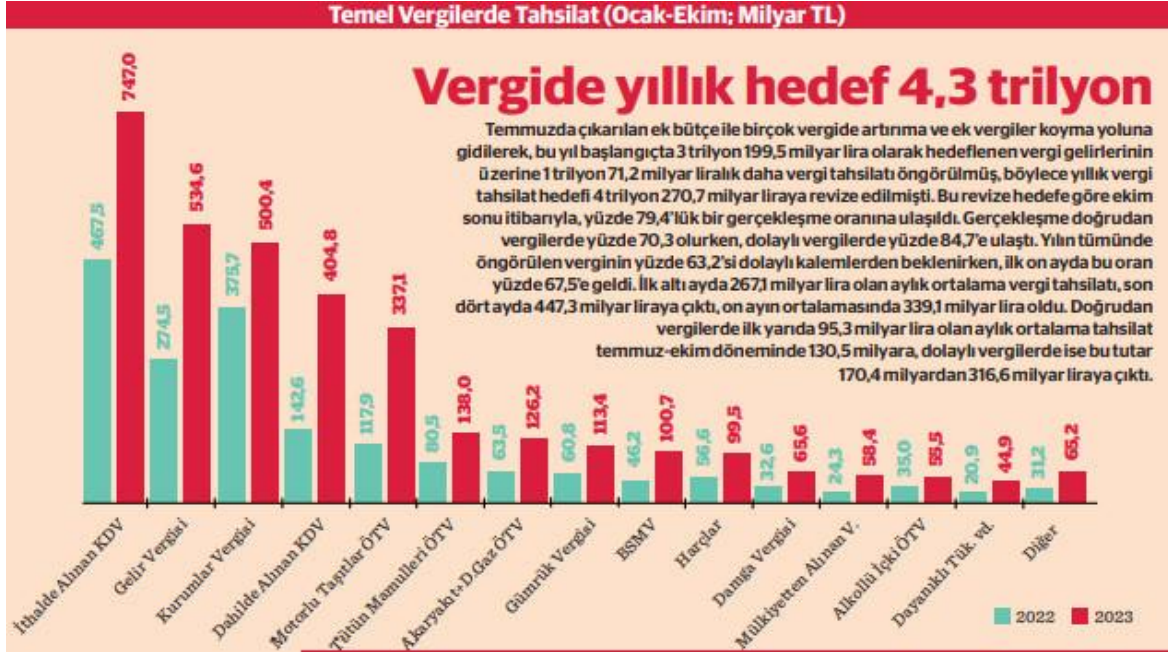
Naki BAKIR

17 Kasım 2023 Cuma

Ek bütçe kapsamındaki vergi artırımlarının etkisiyle temmuz-ekim döneminde geçen yıla göre kaydedilen 993,2 milyar liralık tahsilat artışının 771 milyarı, tüketicilerin ödediği KDV, ÖTV gibi dolaylı vergilerden geldi.

Bozulan kamu mali dengelerini düzeltmek için temmuzda çıkarılan ek bütçe kapsamındaki yeni vergiler ve vergi artırımları ile vergileme daha fazla "tabana" yayıldı. Yeni vergilerin geçerli olduğu son dört ayda dolaylı vergi yükü, ilk yarıya göre 7 puan artarak yüzde 70'i aştı. Ek bütçe öncesi bu yılın ilk altı ayındaki tahsilatta da dolaylı vergi yükü geçen yıla göre artmıştı.

Ocak-haziran döneminde tahsilat; 2022'nin aynı dönemine göre doğrudan vergilerde yüzde 37,5 oranında 155,8 milyar lira artışla 571,5 milyar lira olurken; dolaylı vergilerde yüzde 66,6 oranında 408,5 milyar liralık artışla 1 trilyon 22,2 milyar lirayı bulmuştu. Böylece toplam vergi geliri yüzde 55 oranında 568,8 milyar liralık artışla 1 trilyon 602,3 milyar lira olurken, altı aylık dönemlere göre dolaylı vergi oranı yüzde 59,4'ten yüzde 63,8'e çıkmıştı.

Tüketicinin yükü daha da arttı

Temmuz başı ve ortasında birçok üründe yapılan artırımların tahsilata yansması ile izleyen dört ayda vergi yükünün dağılımı hem geçen yılın eş dönemi hem de bu yılın ilk altı ayına göre tüketiciler aleyhine belirgin biçimde değişti. Temmuz-ekim döneminde sağlanan tahsilat artışının büyük bölümü, vergi pastasının zaten en büyük kısmını oluşturan KDV, ÖTV gibi dolaylı vergiler yoluyla tüketimden geldi.

Dört aylık dönemde geçen yılın eş dönemine göre yüzde 124,8 artarak 1 trilyon 789,1 milyar liraya ulaşan toplam vergi gelirindeki 993,2 milyar liralık artışın 263 milyarı doğrudan, 731 milyarı dolaylı vergilerden elde edildi. Bu dönemde doğrudan vergi tahsilatı geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 101,6 artışla 521,9 milyar lira olurken; dolaylı vergi tahsilatı yüzde 136,6'lık bir artışla 1 trilyon 266,3 milyar liraya yükseldi.

Böylece dolaylı vergi oranı, temmuz-ekim döneminde yüzde 70,8 düzeyinde oluştu. Son dört aydaki toplam tahsilat tutarı, doğrudan vergilerde ilk altı aydaki kümülatif tutarın 49,6 milyar lira altında kalırken, dolaylı vergilerde ilk yarıyıldakini 244 milyar lira aştı.

Vergide Hedef ve Gerçekleşme (2023; Milyar TL)							
	Başlangıç Hedefi	Ek Bütçe	Revize Hedef	Ocak-Haz. Tahsilat	Tem.-Ekim Tahsilat	On Aylık Tahsilat	On Aylık Gerç., %
TOPLAM VERGİ	3.199,50	1.071,20	4.270,70	1.602,30	1.789,10	3.391,40	79,4
Doğrudan Vergiler	1.156,80	397,9	1.554,70	571,5	521,9	1.093,40	70,3
Dolaylı Vergiler	2.041,70	658,7	2.700,40	1.022,20	1.266,20	2.288,40	84,7
BYSDV	1,0	14,6	15,6	8,6	1,0	9,6	61,5
Dolaylı Vergi Oranı (%)	63,8	61,5	63,2	63,8	70,8	67,5	
Aylık ortalama tahsilat	266,6	89,3	355,9	267,1	447,3	339,1	

On ayda tüketimden 2,3 trilyon

Bu gelişmelerle ocak-ekim dönemi itibarıyla toplam vergi geliri; özellikle son dört ayda dolaylı kalemlerdeki hızlı büyüme ile geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 85,3 oranında 1 trilyon 561,7 milyar lira büyüyerek 3 trilyon 391,5 milyar liraya ulaştı.

On aylık tahsilatın 1 trilyon 93,4 milyarını doğrudan, 2 trilyon 288,4 milyarını dolaylı vergi tahsilatı oluşturdu. Geçen yılın ocak-ekim dönemine göre doğrudan vergiler yüzde 62,1 oranında 418,9 milyar lira artarken, dolaylı vergideki artış yüzde 99,2 oranında 1 trilyon 139,5 milyar liraya ulaştı. On aylık dönemlere göre vergi gelirlerinde dolaylının payı yüzde 62,8'den yüzde 67,5'e yükseldi.

İthal üründen 747 milyar KDV

Vergide Ocak-Ekim dönemi kümülatif tahsilat (Milyon TL)			
	2022	2023	Değ. (%)
DOĞRUDAN	674.510,3	1.093.376,3	62,1
Gelir Vergisi	274.522,1	534.593,8	94,7
Kurumlar Vergisi	375.697,0	500.427,2	33,2
Mülkiyetten Alınan V.	24.291,2	58.355,3	140,2
-Veraset ve İntikal	2.052,0	2.988,9	45,7
-Motorlu Taahhütler	22.198,3	55.292,2	149,1
-Değerli Konut	41,0	74,2	81,0
DOLAYLI	1.148.956,2	2.288.447,9	99,2
Dahilde Alınan KDV	142.572,1	404.827,6	183,9
Özel Tüketim Vergisi	321.109,2	708.949,5	120,8
- Akaryakıt+Doğalgaz	63.454,5	126.196,5	98,9
- Motorlu Taahhütler	117.919,8	337.127,5	185,9
-Alkollü İçkiler	34.982,6	55.548,3	58,8
-Tütün Mamulleri	80.462,4	138.040,2	71,6
-Kola Gazozlar	3.396,8	7.123,8	109,7
-Dayanıklılık Tük. vd.	20.893,2	44.909,0	114,9
BSMV	46.182,0	100.724,8	118,1
Şans Oyunları Vergisi	7.710,8	19.347,3	150,9
Özel İletişim Vergisi	7.405,8	13.007,8	75,6
Dijital Hizmet Vergisi	4.284,8	7.951,1	85,6
Konaklama Vergisi	0,0	5.589,1	
Dış Ticarettten Al. V.	530.427,1	862.952,1	62,7
-Gümrük Vergileri	60.796,3	113.360,8	86,5
-İthalde Alınan KDV	467.511,4	746.979,5	59,8
-Diğer Dış Tic. Gel.	2.119,3	2.611,8	23,2
Damga Vergisi	32.632,3	65.586,0	101,0
Harçlar	56.632,0	99.512,7	75,7
BYS VERGİLER	6.304,7	9.637,2	52,9
TOPLAM	1.829.771	3.391.461	85,3

On aylık tahsilatın en büyük bölümünü tüketimden alınan KDV oluşturdu. Dahilde üretilen mallara tüketiciler on ayda 404,8 milyar, ithal ürünlerde ise 747 milyar TL KDV ödedi.

Geçen yılın aynı dönemine göre dahilde KDV yüzde 183,9, ithalde KDV ise yüzde 59,8 arttı. On aylık dahilde KDV’de yıllık hedefin yüzde 91,8’ine ulaşılırken, ithalde KDV’de de bu oran yüzde 80,2 olarak gerçekleşti.

Ocak-ekim döneminde ithalde KDV’nin yanı sıra gümrük vergisi ve diğer dış ticaret gelirleri ile birlikte bu alandan elde edilen toplam gelir 863 milyara ulaştı.

ÖTV’den 709 milyar TL On aylık

ÖTV tahsilatı geçen yılın aynı ayına göre yüzde 120,8 artışla 708,9 milyar lira oldu. En büyük dolaylı vergi kalemi olan ÖTV tahsilatı tek başına, gelir ve kurumlar vergisi tahsilat tutarlarının açık farkla üzerinde gerçekleşti.

On aylık ÖTV gelirinin 337,1 milyarı motorlu taşıt satışlarından, 138 milyarı tütün mamulleri tüketiminden, 126,2 milyarı akaryakıt ve doğal gazdan, 55,5 milyarı alkollü içeceklerden, 7,1 milyarı kolalı gazoz tüketiminden, toplam 44,9 milyarı da dayanıklı tüketim ve diğer ürünlerin satın alımlarından geldi.

Geçen yılın aynı ayına göre en büyük artış yüzde 185,9 oranı ile taşıt alımlarından elde edilen ÖTV’de gerçekleşti. On ayda diğer dolaylı vergilerden BSMV’den 100,7 milyar, ehliyet, pasaport gibi resmi evraklardan alınan harçlardan 99,5 milyar, damga vergisinden 65,6 milyar, şans oyunlarından 19,3 milyar, özel iletişim vergisinden 13 milyar, dijital hizmet vergisinden 8 milyar, konaklama vergisinde 5,6 milyar lira geldi.

Kurumlarda düşük artış

Doğrudan vergilerdeki on aylık tahsilatın ise 696,4 milyarı büyük bölümü ücretlerden yapılan kesinti üzere gelir vergisi mükelleflerinden, 782,2 milyarı şirketler kesimin karları üzerinden ödediği kurumlar vergisinden, 76,1 milyarı da mülkiyet vergilerinden geldi. Geçen yılın aynı dönemine göre tahsilat gelir vergisinde yüzde 94,7 artarken, kurumlar vergisi tahsilatındaki artış ise yüzde 33,2’le aynı dönemdeki enflasyonun oldukça altında kaldı.

Ek MTV’den 17,3 milyar

Mülkiyet üzerinden alınan vergilerde 58,4 milyar lira olan on aylık tahsilatın ise 55,3 milyarını Motorlu Taşıtlar Vergisi (MTV), bunun da 17,3 milyarını ek bütçe kapsamında getirilen ve bu yıl iki taksitte alınacak olan “Ek MTV”nin ağustos ayında ödenen birinci taksidi oluşturdu. Böylece toplamda geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 149,1 oranında 33,1 milyar lira daha fazla MTV alınmış oldu.

Ek MTV'de ikinci taksit ise bu ayın sonuna kadar ödenecek. Mülkiyet vergileri arasında yer alan veraset intikal vergisinde on ayda 3 milyar lira dolayında bir tahsilat gerçekleşirken, değerli konutlardan ise sadece 74,2 milyon lira vergi tahsil edildi. Revize yıllık hedefin tutması için ilk on aydaki tahsilatın üstüne son iki ayda 879,3 milyar liralık daha vergi toplanması gerekiyor.

Vergide yıllık hedef 4,3 trilyon

Temmuzda çıkarılan ek bütçe ile birçok vergide artırıma ve ek vergiler koyma yoluna gidilerek, bu yıl başlangıçta 3 trilyon 199,5 milyar lira olarak hedeflenen vergi gelirlerinin üzerine 1 trilyon 71,2 milyar liralık daha vergi tahsilatı öngörülmüş, böylece yıllık vergi tahsilat hedefi 4 trilyon 270,7 milyar liraya revize edilmişti.

Bu revize hedefe göre ekim sonu itibarıyla, yüzde 79,4'lük bir gerçekleşme oranına ulaşıldı. Gerçekleşme doğrudan vergilerde yüzde 70,3 olurken, dolaylı vergilerde yüzde 84,7'e ulaştı. Yılın tümünde öngörülen verginin yüzde 63,2'si dolaylı kalemlerden beklenirken, ilk on ayda bu oran yüzde 67,5'e geldi.

İlk altı ayda 267,1 milyar lira olan aylık ortalama vergi tahsilatı, son dört ayda 447,3 milyar liraya çıktı, on ayın ortalamasında 339,1 milyar lira oldu. Doğrudan vergilerde ilk yarıda 95,3 milyar lira olan aylık ortalama tahsilat temmuz-ekim döneminde 130,5 milyara, dolaylı vergilerde ise bu tutar 170,4 milyardan 316,6 milyar liraya çıktı.

Abdulkadir Selvi

Kılıçdaroğlu'ndan Özgür Özel'e: 'Ekrem'i sırtından at'

KEMAL Kılıçdaroğlu'nun kurultayı kaybettikten sonra evine çekilip torun seveceğini bekleyenler yanıldı.

Kılıçdaroğlu, Ankara'da ofis açıp çalışmalara başladı. Belli ki kapanmamış bir hesabı var. Çünkü gruplar halinde CHP'lilerle görüşmeler yapıyor.

Ben en çok Kılıçdaroğlu ile Özgür Özel arasındaki görüşmeyi merak ediyordum. Çünkü Kılıçdaroğlu, Özgür Özel'i hep destekledi. Velihtı gibiydi. Öyle ki kendi adına grup başkanı olmasını sağladı. Ama her Sezar'ın bir Brütüs'ü olduğu gibi Özgür Özel karşısında yenilgiyi yaşadı.

Kılıçdaroğlu zaman zaman celallense de sınırları alınmış gibi hareket edebilen birisi. Özgür Özel'in eşiyile birlikte evinde ziyaret etmesi sırasında da sakın bir görüntü vermişti.

Kılıçdaroğlu yakın çevresine Özgür Özel'in ziyaretinden memnuniyet duyduğunu paylaşmış. Önemli tavsiyelerde bulunduğunu anlatmış. Zaten Özgür Özel de kendisine bir tavsiyesi olup olmadığını sormuş.

TARİHİ BİR UYARIDA BULUNMUŞ

Eski genel başkan olarak Kılıçdaroğlu, Özgür Özel'e çok tarihi bir uyarıda bulunmuş.

“Bir an önce Ekrem'i sırtından at. Emanetçi olursun, genel başkan olamazsın. Ne istiyorsan yaparım, sana destek veririm” demiş.

Kılıçdaroğlu, CHP'ye ilk genel başkan olduğunda Önder Sav'ın gölgesi altındaydı. Ne zaman ki Önder Sav'ı harcadı, o zaman CHP Genel Başkanı oldu. Bu süreci yaşadığı

17.11.2023

için Özgür Özel'e, 'Ekrem'i sırtından at yoksa emanetçi genel başkan olmaktan kurtulamazsın' şeklinde tavsiyede bulunuyor.

Bu test edilip onaylanmış bir tecrübe.

Kılıçdaroğlu'nun bir grup Parti Meclisi üyesiyle yaptığı toplantıda, "CHP'yi İmamoğlu'na kaptırmayın. Partiyi ANAP'laştırmak istiyor" dediğini Yeni Şafak gazetesi yazdı.

İMAMOĞLU İLE MÜCADELE

Benim anladığım Kılıçdaroğlu partisine yönelik bir strateji izliyor. Kurultayı kaybetmesinin nedeni olarak Ekrem İmamoğlu'nu görüyor. Özgür Özel üzerinden Ekrem İmamoğlu'yla mücadele etmeye çalışıyor.

Tabii bu etkili olur mu? Özgür Özel, Ekrem İmamoğlu'yla mücadeleyi göze alacak mı yoksa yerel seçimlere kadar emanetçi olarak devam etmeyi mi tercih edecek? Tüm bunlar belirsiz ama net olan bir şey var. Kılıçdaroğlu, pes etmiyor.

AKŞENER TEHDİT Mİ EDİLİYOR?

İYİ Parti'de bir deprem yaşanıyor. Partinin etkili isimleri bir bir istifa ediyor. Siyasi partilerde hizipçilik olur. Ekipler arası savaş yaşanır. Genel başkanın yanındaki isimler gözden düşebilir. Bunlar siyasetin gerçekleridir. Ama İYİ Parti'de farklı şeyler yaşanıyor.

Mide bulandırıcı olarak isimlendirdiğim iddialardan söz ediyorum.

İYİ Parti'den istifa edip AK Parti'ye katılan Eskişehir Milletvekili Nebi Hatipoğlu'nun İYİ Partililere verdiği şu yanıt Meclis tutanaklarına girdi. Hatipoğlu, "Benim partinizden istifa etme nedenim bugün ayyuka çıkan rezil dedikodulardır, iftira siyasetinizdir. Parti dediğiniz şeyin, aslında bir sekreterin CEO olduğu bir aile şirketi olmasıdır" dedi.

ÜMİT DİKBAYIR'IN SORULARI

Meral Akşener'in akrabası olan İYİ Parti Sakarya Milletvekili Ümit Dikbayır iddialar üzerine yazılı bir dilekçe ile parti yönetimine müracaat etti. Dikbayır'ın talepleri en az iddialar kadar vahim.

- Genel Başkanımız Sayın Meral Akşener'in aile bireylerinin ve ayrıca özel kalem müdürü ve eşinin banka hesaplarının incelenmesi,
- Ankara ve İstanbul Büyükşehir belediyelerinden şahsıma, aileme ve 3. kişilere ihale veya iş alınması ve şahsımın böyle bir olaya aracılık etmesi,
- İYİ Partimizin Sakarya Hendek İlçe Başkanı'nın işyerine (dershane) milletvekili sıfatımı kullanarak ceza kestirmiş olduğum iddiası,

17.11.2023

- Eski adı Twitter yeni adı ile X olan sosyal medya hesabından 'hızırçelebi06' isimli bir hesabı şahsımın açtığı ve yönettiğim/yönettirdiğim iddiası,

- Polonya'da bir şirketim olduğu iddiası,

- Henüz bana ulaşmamış ancak yukarıdaki iftira ve hakaretlerin her birine ilişkin gerçekler ortaya çıkana kadar ve disiplin kurullarımız tarafından araştırma yapılırken çıkarılacak yeni iftiraların tamamı...

Dikbayır'ın gündeme getirdiği konular yenilir yutulur cinsten değil. Ama İYİ Parti'de bunlar ve bunlardan daha ileri iddialar konuşuluyor.

AKŞENER, TEHDİT Mİ EDİLİYOR

Ama bir noktaya dikkatinizi çekmek istiyorum. Akşener'i hedef alan iddialar neden şimdi gündeme getiriliyor?

1- Seçim yenilgisi CHP'de Kılıçdaroğlu'nu götürdü. İYİ Parti'de ise Akşener'in tahtını sallıyor.

2- Akşener seçimden sonra partiyi toparlayan bir liderlik yapamadı. Tam aksine kurultay konuşmasından başlamak üzere partiyi parçalıyor.

3- Akşener, ittifak yapmayacağını açıkladıkça bir el İYİ Parti'yi karıştırmaya başladı. Bu el Ekrem İmamoğlu'nun eli olabilir mi? Orasını bilemiyorum ama Akşener'e, ittifak yapması için diz çöktürülmeye çalışılıyor.

Sonuç, eğer Akşener bu yöntemlerle tehdit edilmeye çalışılırsa bu iş tersine tepebilir.

İSRAİL YALAN RÜZGÂRI GİBİ

İSRAİL, Gazze savaşında bombalarını, savaş uçaklarını, tanklarını, toplarını, silahlarını kullanıyor. Sırtını ABD'ye dayamış, Gazze'de soykırım suçu işliyor. Hastaneleri, okulları, ibadethaneleri vuruyor. Kadınları, bebekleri, masum insanları katlediyor.

İsrail'in bir silahı daha var. O da yalan. Tam bir yalan makinesi gibi hareket ediyor. İsrail savaş suçu işleyerek Şifa Hastanesi'ne girdi.

İSRAİL'İN İDDİALARI ÇÖKTÜ

Peki iddiası neydi?

1- " Hamas'ın elindekiler rehineler Şifa Hastanesi'nde saklanıyor" dediler.

Peki Şifa Hastanesi'nde rehineleri buldular mı? Hayır.

2- "Şifa Hastanesi'nin altında tüneller var" dediler.

17.11.2023

Peki tünelleri buldular mı? Yok.

3- “Şifa Hastanesi’nin altı Hamas’ın karargâhı” dediler.
Peki Hamas’ın karargâhını buldular mı? Yok.

Bir görüntü yayınladılar, sonra sildiler. Sonra tekrar yayınladılar. FOX News muhabirinin hastane içinden paylaştığı video ile İsrail ordusunun yayınladığı görüntü arasındaki tutarsızlıklar ortaya çıktı.

TUTARSIZLIKLAR

4- İlk kayıta Hamas’ın kullandığı CD’ler gösterilirken, ikinci kayıta dizüstü bilgisayarın markası buzlandı. Çünkü söz konusu bilgisayar modelinde CD sürücüsü yoktu.

5- HAMAS silahları diye gösterdikleri silahlar, paslı ve toz içinde ancak çanta tertemiz ve yeni alınmış.

6- Silah bulduk dedikleri koliler ise, İsrail’in ilaç ve bebek maması getirdik diye propaganda yaptığı kolilerle aynı bandrollü.

BÜYÜK GÖZ TÜRKİYE

7- İsrail, sonradan getirip yerleştirdiği silah ve askeri kıyafetlerle algı operasyonu yapıyor ama büyük bir göz onun yalanlarını yakalayıp deşifre ediyor. Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı, 7 Ekim’den bu yana İsrail’in 115 yalan haberini tespit edip deşifre etti.

Ey İsrail büyük biradere sırtını dayamış olabilirsin ama büyük bir göz seni takip ediyor. O gözün adı Made In Türkiye...

Esfender KORKMAZ

Konut balonu sönüyor mu?

TÜİK konut satışlarını, Merkez Bankası ise konut fiyat artışlarını açıkladı.

Bu sene 2023 Ocak-Ekim arasında geçen 10 ayda, geçen yılın aynı dönemine göre;

*Konut satışları yüzde 14,3 azaldı.

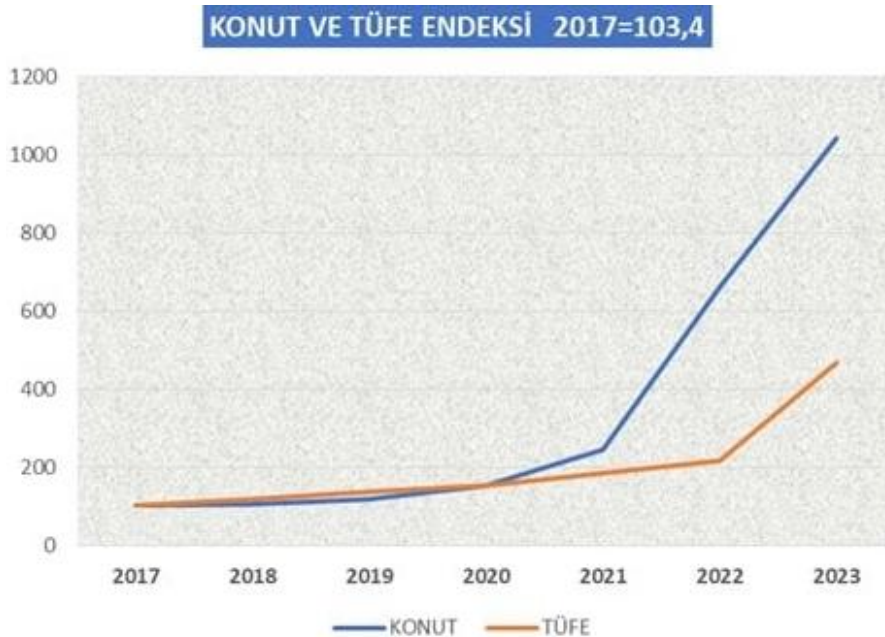
*İpotekli konut satışları yüzde 31,2 azaldı.

*Yabancıya konut satışları yüzde 44,4 oranında azaldı.

İpotekli konut satışının azalması, talepte azalma nedeniyle değil, kredi daralması nedeniyle oldu. Çünkü konut kredilerinde reel faiz halen eksi değerdedir.

2017 temel yılına göre, 2023 yılında TÜFE oranı beş kat, konut fiyatları ise 10 kat arttı. Enflasyonun iki katı fiyat artışı, konut fiyatlarında balon olduğunu gösteriyor.

Aşağıdaki grafikte görüldüğü gibi, konut fiyatları 2020 yılına kadar TÜFE'nin altında kaldı. 2020 sonrasında hızlandı.

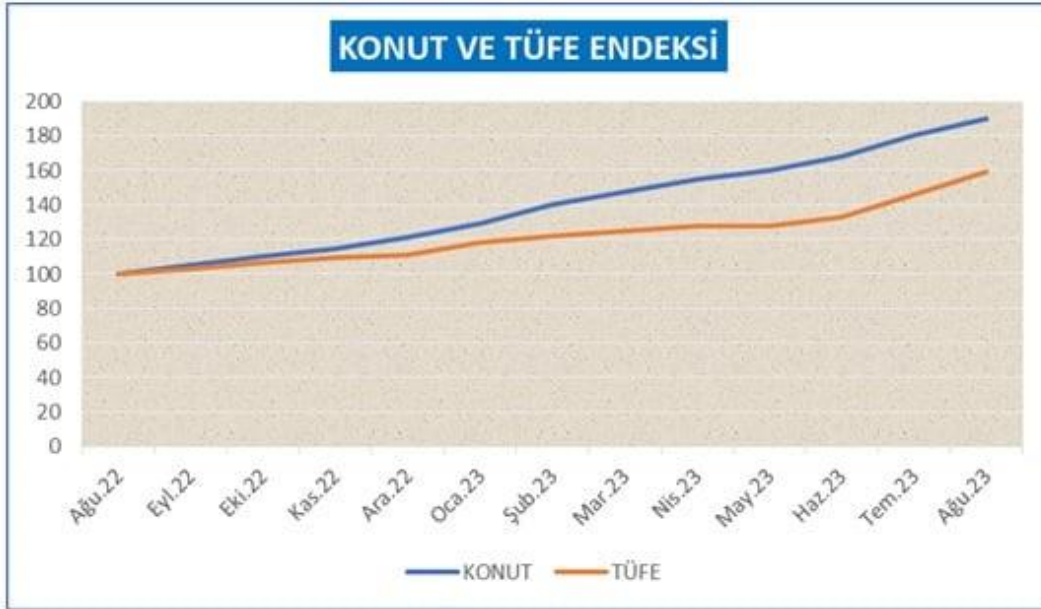

Konut fiyatlarının enflasyonu ikiye katlamasının temel nedeni; 2020 ve sonrasında yeraltı ekonomisinde meydana gelen artıştır. Yeraltı ekonomisinin neden arttığı ayrı bir tartışma konusudur. Ama aynı paralelde kara para aklama gayrimenkul ve konut fiyatlarında artışa neden oldu.

Pandemi ve deprem de, kırsal kesimde ve depreme dayanıklı bölgelerde konut fiyatlarının artmasına neden oldu.

Konut fiyatlarında artış aynı hızla devam etmez. Zamanla dengeye gelir.

Mamafih; Ekim 2023 itibarıyla son bir yılda konut fiyatları yine enflasyonun üstünde arttı. Ancak eskisi gibi ikiye katlamadı. Enflasyon yüzde 60 konut fiyatları yüzde 90 arttı. İstanbul Ticaret Odası geçinme endeksine göre bu fark daha da az oldu.

Yabancı artık neden gelmiyor?

2015 ve öncesinde, Türkiye'den gayrimenkul ve konut alanların başında Almanya ve Batılı ülkeler vardı. 2015 sonrası ve özellikle Başkanlık sisteminden sonra Batılı gelmedi. Mevcut olanlar da konutlarını satıp gitti. Yerini vatandaşlık karşılığı konut alan Araplar ve Orta Doğu ülkeleri aldı.

Batı'nın konut alımını azaltmasının ve ayrıca bu sene vatandaşlık vermemize rağmen, yabancıya konut satışlarının düşmesinin tek nedeni; Türkiye'nin hukukun üstünlüğünde geri düşmesi, otokrasinin tırmanması ve güven sorununun oluşmasıdır.

17.11.2023

Ekim Ayında yabancıya konut satışı;

*Rusya 713,

*Arap ülkeleri; 340,

*İran; 235

*Afganistan; 51

*İsrail; 37

*Pakistan; 32

*Çin; 28

Geçen sene TOKİ, siyasi iktidarın seçim popülizmi kapsamında; sosyal konut projesini gündeme taşımıştı. Bu nedenle ben de bu köşede “**Konut Alma Zamanı mı?**” isimli ve 2022 yılı 21 Eylül tarihli yazımda aynen şöyle demiştim;

*“İki sene öncesine kadar, bana soranlara ‘gayrimenkul alın, paranız yetmiyorsa ortak alın’ diyordum. Bugün durum değişti: Pandemi, inşaat maliyetlerindeki artış ve konut arzında azalma ile kara para aklama süreci, gayrimenkul fiyatlarında balona yol açtı. **Bu şartlarda eğer mutlaka TOKİ sosyal konut projesinden yararlanmak isteyenler için, arsa alıp en az beş yıl elinde tutmasını öneririm.***

Bugün spekülâtif kâr beklentisi amacı ile konut alınmaz. Oturmak isteyenler ise konut alabilir. Ancak yine de dolar kurunda bir belirsizlik var. Dış borçlarda risk daha da artarsa, TL değeri aşırı düşük olmasına rağmen, yine de dolar kurunda şok artış olabilir. Bu durumda dolar bozdurup ev almak isteyenler kendi hesaplarını iyi yapmalıdırlar.